

Brandalarm

Ericsson

199

för städer och
större samhällen

524

Ericsson

BRANDALARM

FÖR STÄDER OCH STÖRRE SAMHÄLLEN

TELEFONAKTIEBOLAGET L. M. ERICSSON

DÖBELNSGATAN 18 - STOCKHOLM

TELEFON: L. M. ERICSSON

TELEGRAMADRESS: TELEFONBOLAGET

Ernst

BRANDALARM

NO. 1

YEL FOWAKNEROL HGT E. M. ERICSSON

Tryckt hos
Victor Pettersons Bokindustriaktiebolag
Stockholm 1935

Moderna brandsignalsystem.

Allmänna synpunkter

Vid val av lämpligaste brandsignalsystem för ett samhälle har man att taga hänsyn till lokala förhållanden, såsom samhällets storlek, byggnadsättet, förefintligheten av eldfarliga anläggningar, brandväsendets organisation m. m.

I samhällen med normal brandrisk böra de för allmänheten tillgängliga brandskåpen placeras med ett inbördes avstånd, så valt, att gångvägen från vilken punkt som helst ej överstiger 150 m. I villasamhällen eller samhällen med mycket gles bebyggelse kan ett större avstånd väljas, dock bör gångvägen från vilken punkt som helst inom samhället till närmaste brandskåp ej överstiga 250 m.

Brandväsendets organisation är av fundamental betydelse vid val av signalsystem, emedan denna bestämmer sättet för brandmanskapets alarmerande. I den svenska brandstadgan göres följande gruppindelning:

a. *allmän brandkår*: denna rekryteras genom allmän brandvärnplikt. Brandstationen, eller, såsom den benämnes i smärre samhällen, »spruthuset», är utan ständig bevakning. Manskapet skall vid alarm sammankallas från sina respektive bostäder eller arbetsplatser;

b. *borgarbrandkår*: brandstationen är i regel ej försedd med ständig bevakningspersonal, vilken vid alarm sammankallar brandmanskapet samt förbereder utryckning. Manskapet består av medlemmar inom samhället, vilka mot ersättning förbinda sig att del-

taga i regelbundna brandövningar och hava skyldighet att biträda vid eldsläckning;

c. *yrkesbrandkår*: brandstationen är försedd med ständig bevakning samt kasererad kår med fast anställd personal;

I många städer användes brandsignalsystemet även för polistjänst. I detta fall erfordras en direkt telefonlinje mellan brandstationen och polisstationen, varvid brandskåp med inbyggd telefonanordning användes. De patrullerande polismännen hava nyckel till brandskåpen och kunna hastigt komma i förbindelse med såväl brandstationen som polisvaktkontoren. Detta är av speciellt värde för tillkallande av ambulans vid gatuolyckor, överförande av tjänstemeddelanden m. m.

Användes brandsignalsystemet även för polistjänst kan detsamma kompletteras med vid brandskåpen uppsatta signallampor och signalklockor. Dessa kunna från centralapparaten inkopplas för anropande av patrullerande polisman. Detta är av stort värde, då möjlighet genom denna anordning erhålles att snabbt överbringa meddelanden till patrullerande polismän, vilket i annat fall erbjuder stora svårigheter.

Ett modernt brandsignalsystem bör uppfylla följande allmänna fordringar: 1. alla i signalsystemet ingående ledningar och apparater skola ständigt stå under elektrisk kontroll — vilströmskontroll — så att, om fel uppstår, dessa automatiskt signaleras å stationen;

2. signalerna, som avgivas från brandskåpen, skola vara tydliga och lättfattliga;
3. sättet för alarmsignals avgivande från brandskåpen skall vara enklast möjliga;
4. systemet skall i största möjliga grad medgiva alarmsignals riktiga mottagande även vid linjefel av olika slag;
5. vid större anläggningar, där sannolikhet för samtidiga alarmsignalers avgivande kan anses föreligga, skola dessa samtidiga signaler ej inverka störande på varandra;
6. alla instrument och apparater skola vara väl skyddade mot atmosfäriska urladdningar och mot starkström;
7. systemet skall vara lättskött och så anordnat, att ett oriktigt förfarande med de för alarmsignals mottagande erforderliga apparaterna är uteslutet;
8. de för brandsignalsystemet erforderliga batterierna få under inga för-

hållanden användas för andra anläggningar. Användandet av belysningsström som strömkälla för anläggningen är absolut förkastligt;

9. hänsyn bör tagas till driftskostnaderna.

Det är ju helt naturligt, att ett enkelt och billigt brandsignalsystem, passande för ett mindre landssamhälle, ej skall behöva strängt uppfylla alla de uppsräknade fordringarna. Ju mindre ett samhälle är, dess mindre är t. ex. sannolikheten för att flera alarmsignaler samtidigt skola avgivas. En egenskap måste systemet dock alltid besitta, nämligen största möjliga driftsäkerhet.

Telefonaktiebolaget L. M. Ericsson har under flera decennier arbetat på problemet att erhålla driftsäkra brandsignalsystem, vilka lämpa sig för olika slag av brandkärskategorier och lokala förhållanden.

Av de tre olika systemen komma vi här att redogöra för brandsignalsystem med dubbel morsetelegrafanordning.

Fig. 1. Brandskåp TH-312.

Fig. 2. Brandskåp TH-350-51.

Ericssons brandsignalsystem I

med dubbel morsetelegrafering.

I det följande beskrives en centralapparat, Fig. 7, med en vilströmskrets och tvenne telegrafapparater, vilken är speciellt lämplig för anläggningar med upp till 60 brandskåp. Denna centralapparat är i normalt utförande försedd med anordningar för anslutning av tre brandskåpslingor, men antalet kan lätt utökas till fyra, om så av lokala förhållanden anses behöfligt.

Alla slingor äro kopplade i serie på centralapparaten, och i viloläge genomgås hela linjen med samtliga brandskåp av en gemensam vilström. Vid alarm mottas och registreras signalen samtidigt av bägge telegrafapparaterna.

Denna centralapparat kan förses med en tidsstämpel, vilken på högra telegrafapparaterns pappersremsa stämplar tiden, då signaler inkomma.

Vid större anläggningar fördelas brandskåpen på flera vilströmskretsar med tre till fem slingor i varje. Härvid användes samma principalschema och centralapparaten innehåller lika många instrumentfält som antal vilströmskretsar. Enligt schemat erfordras två telegrafapparater för varje vilströmskrets. Vid större anläggningar kan dock antalet reduceras utan att systemets säkerhet minskas. Detta ernås genom att använda dubbla telegrafapparater, vilka kunna registrera två oberoende signaler samtidigt.

På Fig. 11 visas en avbildning av en centralapparat för en större anläggning, försedd med en laddningskontroll och stationsalarmtavla samt 2 linjetavlor för anslutning av upp till 180 brandskåp.

Brandskåpen.

Brandskåpen tillverkas såväl med som utan fast telefonanordning. På Fig. 6 äro brandskåp med telefonanordning avbildade och på Fig. 1 och 2 utan telefonanordning.

Brandskåpens stommar äro av rödlackerat gjutjärn med glasruta i dörren. Vid alarm skall glasrutans slås sönder, varefter signalering sker genom intryckning av en knapp, Fig. 1 och 2, eller genom dragning i ett handtag, Fig. 6.

Brandskåp enligt Fig. 6 med handtag för utlösning av signalverket har den fördelen, att vid dragning i handtaget för signalering verket varje gång

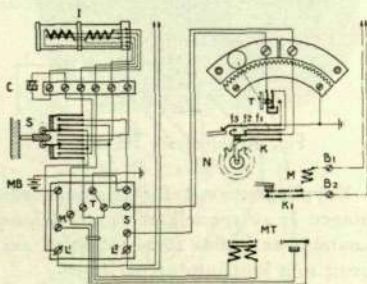

Fig. 3.

drages upp, så att flera signaler kunna avgivas utan att skåpets dörr behöver öppnas. Signalverk med tryckknappsutlösning måste däremot dragas upp efter avgiven signal.

Vid brandskåp med tryckknapputlösning, vrider sig signalknappen så, att påskriften står på sned efter signaleringen. Dessutom finnes en anordning,

som vid nedgånget verk förhindrar stängning av dörren, sedan densamma blivit öppnad för insättning av ny glasruta eller för provning.

Fig. 3 visar kopplingschema för brandskåp med fast telefonanordning. Omkopplaren *S*, vilken påverkas av dörren, är å bilden visad i intryckt läge, dvs. dörren tänkes vara stängd. Härvid är telefonanordningen bortkopplad från linjen och inkopplas till denna först då dörren öppnas.

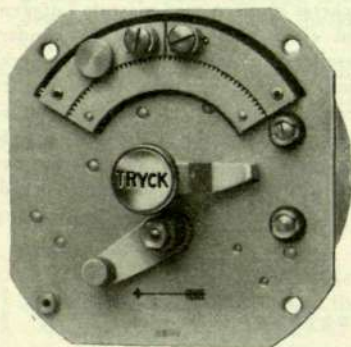

Fig. 4. Signalverk TH 602.

Kopplingschemat för telefonanordningen är av speciell art, så att telefonsamtal även kunna föras vid såväl avbrott som kortslutning på linjen.

Signalverken, som användas i brandskåp av olika typer, äro i huvudsak av samma konstruktion. Fig. 4 föreställer det signalverk som användes i brandskåp enligt Fig. 1 och 2 och som i fortsättningen utförligt beskrives.

Fig. 5 åskådliggör schematiskt ett brandskåps signalverk sett bakifrån med borttagen skyddskåpa samt bakre lagerplåt. Verket är avbildat i uppdraget tillstånd.

Såsom drivkraft användes en spiralfjäder *a*, vilken vid verkets uppdragning lägges utefter en excenter *e* fastsatt på uppdragningsaxeln *I*. Excentern och spiralfjädern äro dimensionerade så, att vridmomentet blir konstant under signalverkets gång.

Utom excentern *e* är på uppdragningsaxeln *I* fastsatt en kamskiva *b* med spärrhaken *c*, vilken påverkar spärrhjulet *d*. Detta spärrhjul är förenat med kugghjulet *p*, som överför vridningsrörelsen till axeln *II* med nummertrissan *N*. Spärrhjulet *d* och kugghjulet *p* löpa fritt på axeln *I*.

Axelns *II* vridningsrörelse överföres till hastighetsregulatorns axel *IV* medelst två par kugghjul. Kugghjulet *f* är frigående på axeln *III*, vars vridningsrörelse överföres till kugghjulet medelst en friktionsanordning avsedd att dämpa stötar då verket spärras efter signalens slut.

Signalverkets spärr- och utlösningssanordning är konstruerad på följande sätt:

På axeln *II* är fastsatt en spärrskiva *g* med en urtagning, i vilken en å spärrarmen *h* befintlig hake faller in. Spärrarmen *h* och fördelningsarmen *i* sitta fritt på axeln *V*. Fjädern *l* trycker armen *i* mot kamskivans *b* periferi, vilken är så formad, att armen vrides motsols vid signalverkets uppdragning. Härvid spännes fjädern *k*, som är anbragt mellan armarna *i* och *h*. I viloläget är armens *h* vridning hämmad av stödfjädern *m*.

Verket utlöses genom att signalknappen *S* intryckes, varvid fjädern *m* påverkas och frigiver spärrarmen *h*, som vrides motsols, påverkad av fjädern *k*. Då armen *h* släpper spärrskivan *g*, frigives signalverket. Spärrarmens rörelse

begränsas genom att n stöter mot klacken i_1 på armen i .

Under signalverkets gång roterar nummertrissan N , som är försedd med en serie kuggar, vilka efter antal och läge på trissans periferi motsvara brandskåpets code-nummer.

Då nummertrissan vrider sig, påverka dess kuggar tre kontaktfjädrar. Två av dessa fjädrar, f_1 och f_2 , äro anslutna till linjeklämmorna L_1 och L_2 och den tredje, f_3 , genom verkets stomme till skåpets jordledning.

I viloläge, dvs. före och efter signalering, intar trissan ett sådant läge att linjefjädrarna f_1 och f_2 hållas slutna genom sista kuggen, vilken svarar mot sista tecknet i code-numret. Jordfjädern f_3 hålles i viloläget skild från linje-

fjädrarna av armen o , vilken är sammanbyggd med spärrarmen h .

När signalverket utlöses, kommer jordfjädern f_3 i kontakt med linjefjädrarna, innan trissan börjar vrida sig. Härigenom erhålles en förberedande strömpuls (till jord) genom telegrafapparaten på stationen, så att telegrafapparaterna sättas igång, innan nummerimpulserna börja.

Under signaleringen brytas och slutas alla tre fjädrarna, varigenom en serie strömpuls bildas, vilka upptagas och registreras av centralapparaten.

Vid varje alarmsignal gör nummertrissan N fyra varv. Skåpets code-nummer repeteras således fyra gånger.

Under verkets gång glider armen i utefter kamskivans b periferi. Första

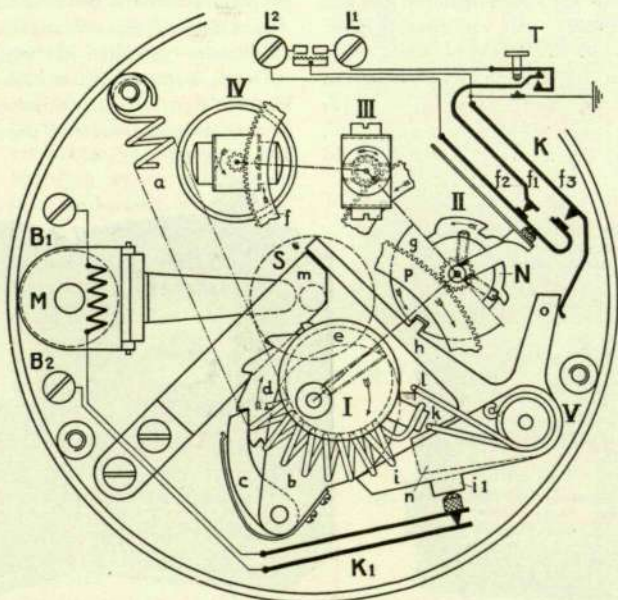

Fig. 5.

delen av denna, som svarar mot drygt tre varv hos nummertrissan, utgör en med axeln I koncentrisk cirkelbåge. Fjäders l spänning överföres under nummertrissans tre första varv till kamskivan b genom armen i . Under nummertrissans fjärde varv går kamskivans periferikurva närmare till vridningscentrum och genom i och i_1 trycker fjädern l armen h mot spärrskivan g .

Efter fjärde varvets slut, då urtagningen på skivan g kommit framför spärrhaken h , faller denna in i urtagningen och verket spärras åter. Samtidigt påverkas jordfjäders f_3 av armen o och skiljes från linjefjädrarna. När signalknappen S är släppt, spärrar stödfjäders m spärrarmen h och låser denna i viloläget. Vid förnyad uppdragning, då fjädern k på nytt spännes, kan verket ej frigivas utan att signalknappen S intryckes.

Mellan linjefjäders f_1 och klämman L_1 finnes en kontaktanordning T , vilken användes vid signalering för hand, vanligen för att anropa stationen vid

telefonering eller provsignalering från brandskåp. Tryckknappen till denna anordning blir åtkomlig först sedan brandskåpets dörr öppnats. Signaler avgivas genom upprepade långsamma intryckning av denna knapp, varvid linjen varje gång först brytes och sedan jordas.

Signalverket kan även utlösas på avstånd. I så fall förses verket med en fjärrutlösningmagnet M , vilken då ström påsläppes påverkar stödfjäders m , varvid verket utlöses på samma sätt som vid intryckning av signalknappen S .

Vanligen förses verket då med en kontrollkontakt K_1 , vilken inkopplas i serie med magnetens M lindning.

Medelst denna kontaktanordning kan sålunda erhållas elektrisk fjärrkontroll på såväl att verket befinner sig i uppdraget tillstånd, som vid fjärrutlösningen att signalen verkligen har utgått.

Denna kontrollkontakt hålles i slutet läge när signalverket är uppdraget, men bryter strömkretsen, när signalverket är utgånet.

Fig. 6. Brandskåp TH 370—71.

Centralapparats instrumentering.

Se Fig. 7 och 8, samt detaljschemorna, Fig. 17 (efter texten):

M_1, M_2 telegrafapparater, vänster och höger, med anordning, vilken automatiskt utlöser verket, så snart ankaret attraheras, och spärrar det, då apparaten slutar att skriva. M_2 är normalt ansluten till linjen.

R_1, R_2 överdragningsreläer, som kopplas i serie med M_1 och M_2 och som äro till för åstadkommande av den automatiska återställningen (se B_2) m. m.

LR linjerelä (vilströmsrelä). Normalt, då systemet är i vilsläge, går genom linjen och reläets lindning en kontrollström, vilströmmen. Vid signaleringen, då vilströmmen brytes (på linjen), släpper reläets ankare, varvid genom omkoppling av en reläkontakt vilströmskretsen brytes, och linjen anslutes direkt till telegrafapparaten M_1 .

A milliamperemeter för kontroll av vilströmmen. Abnorma ändringar i strömstyrkan angiva att fel uppstått i vilströmskretsen (vanligen avledning eller kortslutning).

R regleringsmotstånd för reglering av vilströmmens styrka, vilken bör hållas vid cirka 10 mA.

A_1, A_2 milliamperemetrar för arbetsströmmen. Medelst dessa konstateras, att ström framgår från arbetsströmsbatteriet, genom

resp. vänster och höger morseapparat när så bör vara faller, nämligen då signal mottages eller när avledning på linjen uppstår. Förefinnes svag avledning på linjen vilken icke stör signalens riktiga mottagande, märkes detta på amperemetern A_2 .

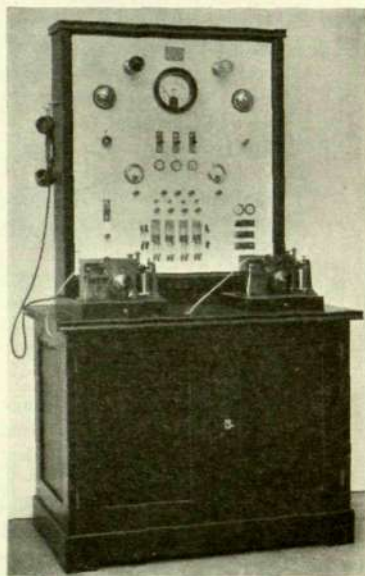

Fig. 7. Centralapparat. TH 825/4.

B_1 vilströmsklocka. Denna ringer då vilströmmen brytes vid alarm eller linjebrott.

B_2 morseklocka med anordning för automatisk återställning av vilström efter inkommen signal. Klockan ringer när en eller båda telegrafapparaterna skriva. Efter avslutad signal-

- ring sättes återställningsmekanismen i verksamhet och efter någon tid (1—2 sekunder) sluter denna en lokal strömkrets genom linjereläets *LR* lindning; *LR* attraherar sitt ankare, varvid arbetsströmkretsen (genom telegrafapparaterna) brytes och vilströmkretsen på nytt slutes.
- S*₁ avbrottsomkopplare, som omställs vid avbrott i vilströmkretsen för att överföra systemet i avbrottsställning, tills felet blir avhjälpt (se Fig. 17 d—f).
- S*₂ avledningsomkopplare, vilken omställs vid avledning eller glappkontakt på linjen (se Fig. 17 g—i).
- Då avbrott och avledning uppträda samtidigt på linjen, omställas bägge felomkopplarna *S*₁ och *S*₂ (se Fig. 17 j—m).
- L*₁ felampa, vilken lyser så länge en eller bägge felomkopplarna *S*₁, *S*₂ äro omställda och visar att linjen är felaktig.
- S*₃ signalautomat, vilken automatiskt omställs, när signal kommer eller fel uppstår, varvid jordförbindningen på stationen brytes för en stund. Samtidigt erhålla tidstämpelapparaten *T*, om sådan finnes, och telegrafapparaterna strömpulser, varigenom dessa sättas i funktion. Dessutom tändes.
- L*₂ signallampa, vilken slocknar först då signalautomaten *S*₃ återställs (för hand) efter avslutad signalering.
- S*₄ linjeomkopplare. Medelst denna korskopplas ut- och ingående linjändar (vid avbrott vänster, avledning höger, Fig. 17 l, m).
- S*₅ återställningsomkopplare. Denna användes vid återställning av vilströmmen för hand (handtaget tryckes ned) samt för att vid behov avstånga den automatiska återställningsanordningen i morseklockan *B*₂ (handtaget föres uppåt).
- t* jordprovningssknappar, som användas vid provning av brandskåpens jordledning.
- t*₁, *t*₂ undersökningsknappar, vilka användas för att vid avledning på linjen fastställa, i vilken slinga felet förefinnes.
- P*₁, *P*₂ kortslutningsproppar.
- J*₁, *J*₂, *J*₃ kortslutningsjackar. Vid insättande av en propp i en utav jackarna överkopplas resp. slingas båda branscher direkt till den vänstra telegrafapparaten *M*₁ och kortslutes samtidigt linjeströmkretsen i jacken (se *J*₁, Fig. 17 m). Användas vid uppkommande linjebrott för att bestämma, vilka slingor som äro brutna, samt för att genom kortslutning av de brutna slingorna erhålla vilströmskontroll över de övriga, icke brutna slingorna.
- f*₁, *f*₂, *f*₃ finsäkringar.
- f*₄—*f*₉ grovsäkringar.
- LA*₁—*LA*₃ vacuumskledare.
- MT* mikrotelefon.
- I* induktionsrulle.

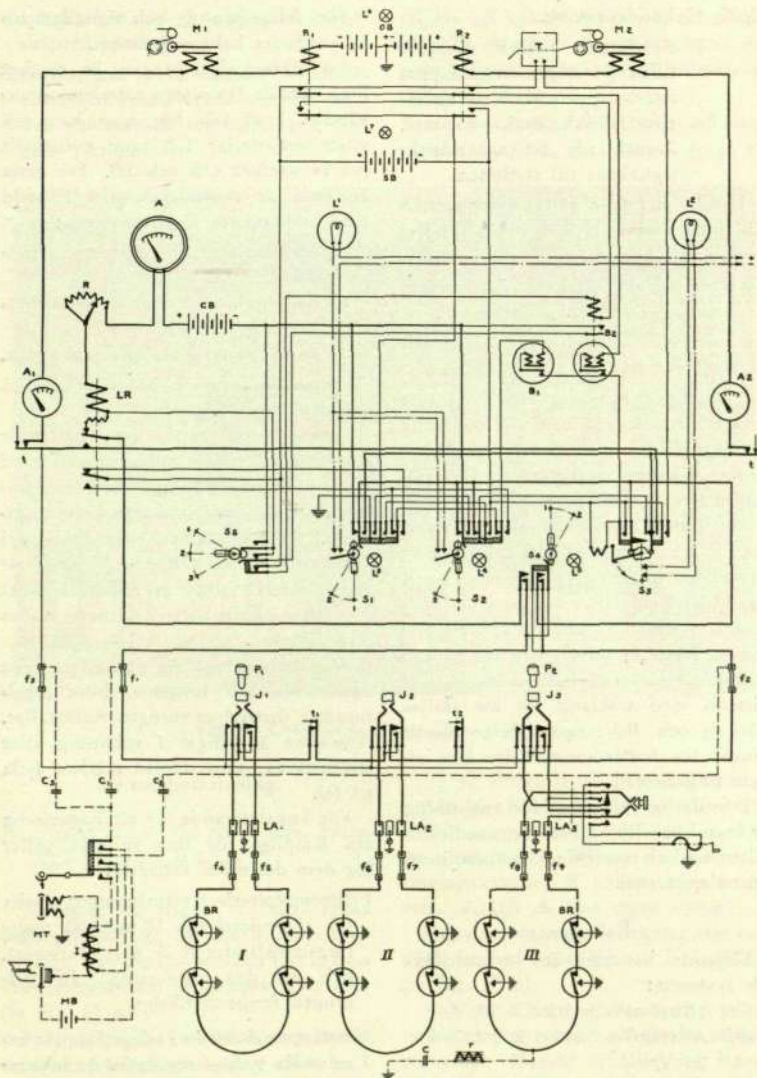

Fig. 8.

C_1, C_2, C_3 kondensatorer.

T tidstämpel, vilken stämplar tiden på högra telegrafapparaturans pappersremsa, när alarm eller telefonsignal inkommer, ävenså när fel automatiskt signaleras till stationen.

Dessutom finnes på centralapparaten följande lampor, vilkas inkoppling ej utvisats i schemat:

L_2 lyser vid avbrott i vilströmskretsen, och markerar att S_1 skall omställas.

L_4 lyser vid avledning på linjen och markerar att S_2 skall omställas.

Vid avbrott samtidigt med avledning lysa båda lamporna och vid avledning på högra sidan om avbrottet lyser dessutom L_5 , som markerar, att linjeomkopplaren S_4 skall omställas.

För batterikontrollen finnas två reläer, ett för arbetsströmsbatteriet och ett för signalbatteriet, samt två lampor L_6 och L_7 . Vid fel på något av dessa batterier släpper respektive relä sitt ankare, varvid L_6 resp. L_7 tändes och en batterifelklocka (placerad bakom tavlan och försedd med träklang för att skiljas från B_1 och B_2) ringer. Dessa anordningar för batterikontroll äro icke visade på schemat.

Erforderliga klämmor för anslutning av brandskåpslinjer, batterier samt extra vilströms- och morseklockor finnas inuti centralapparaten.

Batterier.

Följande batterier äro erforderliga för systemet:

CB vilströmsbatteri à 12–20 V,

OB arbetsströmsbatteri à 2×12 – 2×20 V,

SB signalbatteri, 10–15 V,

MB mikrofonbatteri, 3 V.

För fellampen L_1 och signallampen L_2 användes belysningsström.

Då strömförbrukningen är mycket liten, kunna lämpligen torrelement användas. I så fall bör man hava två vilströmsbatterier CB samt eventuellt två av vardera OB och SB . För detta ändamål är centralapparaten försedd med omkopplare för batterierna:

S_6 omkopplare för vilströmsbatterierna,

S_7 omkopplare för arbetsströmsbatterierna,

S_8 omkopplare för signalbatterierna.

Dessa omkopplare äro ej visade på schemat, Fig. 17.

Användas ackumulatorer i stället för torrelement, förses anläggningen med en laddningsanordning, i och för ackumulatorernas laddning från belysningsnätet. I detta fall användes ett batteri för vardera CB , OB och SB samt ett reservbatteri, vilket inkopplas i stället för ett ordinarie batteri, då detta ställes för laddning.

För att övertyga sig om, att de olika batterierna äro fullgoda, böra regelbundet bundna batteriprovningar verkställas. Abnorma ändringar i spänning eller strömstyrka, som därvid märkas, tyda på fel.

För konstaterande av att batterierna äro lämpliga för sina ändamål gäller för dem dessutom följande:

Vilströmsbatterier: vilströmmens styrka får ej underskrida 10 mA, då regleringsmotståndet R är helt urkopplat, och att den automatiska återställningen fungerar riktigt.

Arbetsströmsbatterier: telegrafapparaterna skola tydligt registrera de inkommande signalerna för såväl hel som bruten linje samt då en av knapparna

f intryckes vid provning av brandskåpens jordledning.

Signalbatterier: vid signal från linjen skola klockorna ljuda kraftigt samt den automatiska återställningen fungera riktigt.

reläets *LR* ankare attraherat, och ström går från ett av vilströmsbatterierna genom följande strömkrets (vilströmkrets) enligt fig. 8.

1. *CB* +, *A*, *R*, *LR* lindning och kontakt, *S*₄, *f*₁, *J*₁, *f*₄ slinga I, *f*₅, *J*₁, *t*₁,

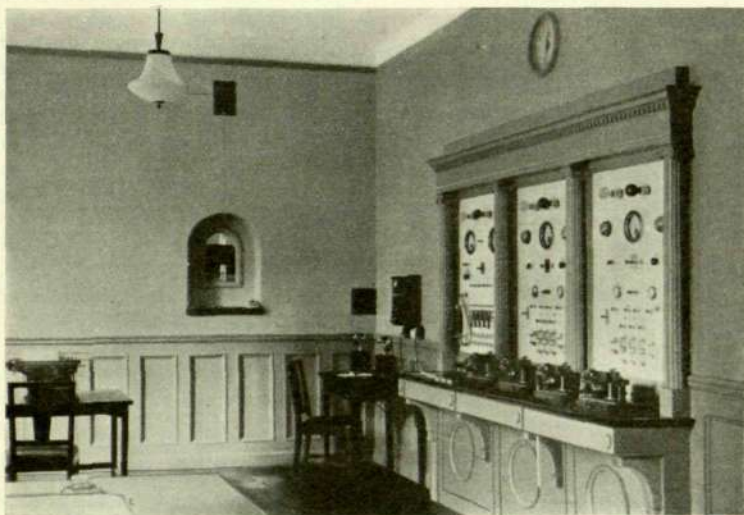

Fig. 9. Östermalms brandstation, Stockholm.

Schemabeskrivning.

A. Strömförlopp vid felfri linje. Systemet i normalställning.

Normalt, då linjen är felfri, skola omkopplarna *S*₁, *S*₂ och *S*₄ stå i normalställning, dvs. med handtagen rätt ut från instrumenttavlan. Fellampan lyser icke (se Fig. 17 b).

I det följande betecknas vissa karakteristiska strömkretsar med siffrorna 1 tom. 14.

När systemet är i viloläge, är linje-

*J*₂, *f*₆, slinga II, *f*₁, *J*₂, *t*₂, *J*₃, *f*₈, slinga III, *f*₉, *J*₃, *f*₂, *S*₄, *S*₂ och *S*₁, — *CB*.

Milliamperemetern *A* visar styrkan av vilströmmen, vilken medelst regleringsmotståndet *R* hålles vid cirka 10 mA. *A*₁ och *A*₂ visa ingen ström.

Signalautomatens *S*₃ handtag står vertikalt, varvid signallampan *L*₂ är släckt (se Fig. 17 b).

Vid alarm från ett brandskåp slutas linjen för en stund till jord i signalnalverket. Härvid erhåller den högra telegrafapparaten en strömpuls från arbetsströmsbatteriets högra del:

2. jord på stationen, OB mittpunkt, $OB +$, R_2 lindn., M_2 , A_2 , t , S_3 , S_2

}	S_4 , f_2 , J_3 , f_9 , högra	} jordkontakt i skåpet
	linjebranschen	
	(S_2, S_1) , — $CB +$,	
	A , R , LR -lindning och kontakt, S_4 , f_1 ,	
	J_1 , f_4 , vänstra linje-	
	branschen	

R_2 attraherar sitt ankare, varvid ström slutes genom morseklockan B_2 samt genom signalautomatens S_3 utlösningsmagnet T .

- *3. $SB +$, R_2 kontakt B_2 , S_2 magnet, — SB .

Signalautomaten frigives och övergår i sitt andra läge, varvid signallampan L_2 tändes.

Under den tid signalautomaten är i rörelse

- a. slutes ström genom tidstämpeln T magnet, om dylik finnes monterad,
- b. brytes förbindelsen mellan arbetsströmsbatteriet och linjen (krets 2 genom R_2), för att vid eventuell svag avledning bortelimenera störande inverkan på linjereläet från avledningsströmmen, då reläets ankare skall släppa vid första avbrott av vilströmmen i det signalerande verket, samt
- c. slutes lokalströmkrets genom bägge telegrafapparaterna:

4. $OB +$, R_2 lindning, M_2 , A_2 , t , S_3 , t , A_1 , M_1 , R_1 lindning, — OB .

Telegrafapparaterna attrahera sina ankare, varvid deras drivverk utlösas och sätta sig i rörelse. Härigenom möjliggöres ett riktigt emottagande av de första signaltecknen.

Under signalverkets fortsatta rörelse brytes vilströmkretsen, 1, vid första avbrottet mellan linjefjädrarna i verket.

Linjereläet LR släpper sitt ankare, varigenom vänstra linjebranschen genom en reläkontakt kopplas över till telegrafapparaten M_1 .

Över en annan reläkontakt slutes ström genom vilströmsklockan B_1 .

5. $SB +$, LR kontakt S_1 , S_3 , B_1 , S_3 magnet, — SB .

Under hela signaleringen ringer B_1 ihållande. Efter dess slut attraherar LR åter sitt ankare, och B_1 upphör att ringa.

Under signalverkets gång slutas och brytas — i överensstämmelse med skåpets code-nummer — verkets tre kontaktfjädrar, och vid varje dylik slutning slutas två arbetsströmkretsar (se Fig. 17 c).

6. Jord på stationen, OB mittpunkt, $OB +$, R_2 , M_2 , A_2 , t , S_3 , S_4 , f_2 , J_3 , f_9 , högra linjebranschen, kontaktfjädrarna i skåpet, skåpets jord, samt:

7. jord i skåpet, kontaktfjädrarna, vänstra linjebranschen, f_4 , J_1 , f_1 , S_4 , LR :s kontakt, t , A_1 , M_1 , R_1 , — OB , jord på stationen.

Bägge telegrafapparaterna M_1 och M_2 skriva signalen på sina pappersremсор. Signalen upprepas av morseklockan B_2 , A_1 och A_2 markera ström.

Efter signalens slut förblir linjen sluten i brandskåpet, men icke kopplad till jord. Härigenom få telegrafapparaterna ström genom helt metallisk linje (jfr kretsarna 6 och 7) och skriva långa streck. B_2 ringer ihållande.

Genom kontakterna i överdragningsreläerna R_1 och R_2 slutes ström genom återställningsmagneterna vid B_2 .

8. $SB +$, S_3 , B_2 magnetlindning, R_1 och R_2 kontakter, — SB .

Återställningsmagnetens ankare blir attraherat, och efter en på förhand inställd tid (1—2 sekunder) slutes en lokal strömkrets genom LR :s lindning:

9. CB_+ , A , R , LR -lindning. S_5 , B_2 kontakt, — CB .

LR 's ankare attraheras, varvid arbetsströmkretsen 6 och 7 brytes och vilströmkretsen 1 på nytt slutes. Vilströmmen blir sålunda automatiskt återställd.

M_1 och M_2 stanna, B_1 och B_2 upp- höra att ringa, A_1 och A_2 visa noll. A

medelst att ställa handtaget till S_5 i övre läget. Därigenom brytes återställningsmagnetens strömkrets, 8, i omkopplarens S_5 undre kontakt T .

B. *Strömförlopp vid bruten linje.*

När systemet är i normalställning och

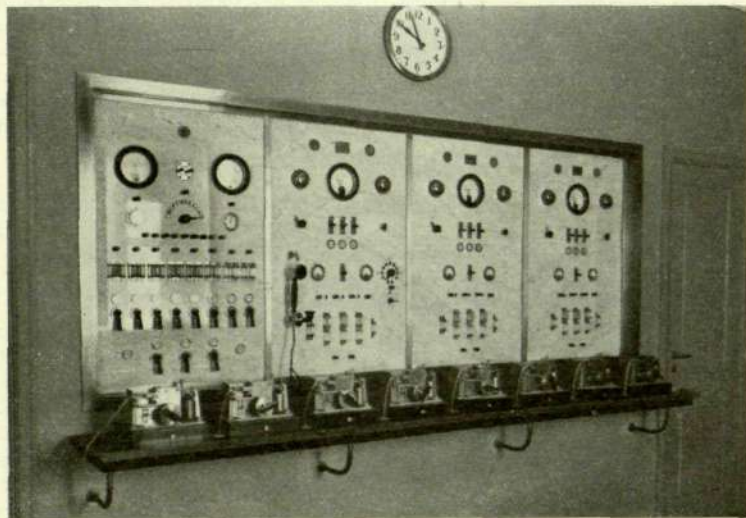

Fig. 10. Kungsholms brandstation, Stockholm.

visar 10 mA. Signalautomaten återställs till normalläge för hand (handtaget vertikalt), varvid signallampen L_2 släcks.

Anm. 1. Vilströmmen kan även återställas för hand genom att trycka med handtaget till S_5 , varvid följande strömkrets slutes:

10. CB_2 , A , R , LR -lindning, S_5 , — CB .

Anm. 2. När så erfordras, kan den automatiska återställningen avstängas

avbrott uppstår någonstades på linjen, brytes vilströmkretsen, 1, och linjersläets LR ankare släpper. B_1 börjar ringa. L_2 tändes och signalautomaten omställs. Genom kontakt å signalautomaten tändes signallampen L_2 .

Systemet överföres i avbrottsviloläge genom att fälla avbrottsomkopplarens S_1 handtag nedåt till »Avbrott», varvid strömkrets, 5, brytes och B_1 slutar att ringa. Genom kontakt på S_1 tändes fel-lampen L_1 . Signalautomaten återställs

för hand, varigenom L_2 släckes (se Fig. 17 e).

I avbrottsviloläge är systemet utan vilströmskontroll. A visar noll. Västra linjebranschen är genom LR :s kontakt ansluten till M_1 (se Fig. 17 d).

Om alarm avgives från ett brandskåp, då systemet är i avbrottsviloläge, slutes vid varje sammankoppling av jordfjädern med linjefjädrarna i verket arbetsströmkrets 6 eller 7, och en av telegrafapparaterna registrerar signalen. Antingen A_1 eller A_2 gör utslag och B_2 ringer i takt med signalimpulserna. Vid första impulsen omställs S_3 (strömkrets 3) och tändes L_2 (se Fig. 17 f).

Efter signalering återställs signalautomaten S_3 för hand, varvid signal-lampnan L_2 släckes.

Felsökning på stationen.

För att på stationen undersöka, vilken slinga som är bruten, insättes en av kortslutningspropparna P i den ena efter den andra av kortslutningsjackarna J , och då signal för *hel linje* erhålles (A visar ström, vilströmsklockan B_1 ringer, men tystnar då S_1 återföres i normal-läge), visar detta, att avbrott förefinnes i den till den upproppade jacken hörande slingan.

Om felsökning på linjen ej skall utföras omedelbart, bibehålles den brutna slingan kortsluten och avbrottsomkopplaren S_1 återföres i normalställning (A). Genom denna kortslutning överkopplas den brutna slingan till vänstra telegrafapparaten M_1 samt återställs vilströmsmen över de övriga slingorna. Alarm- och avledningssignaler från den kortslutna slingan inkomma endast på vänstra telegrafapparaten M_1 . Signalimpulsernas strömförlopp är som följer:

11. jord i skåpet, kontaktfjädrarna, linje, J , f_3 , t , A_1 , M_1 , R_1 , — OB , jord på stationen.

Alarm- och felsignaler från de övriga, felfria slingorna ingå däremot normalt (A).

Vid efterföljande avbrott i en utav de andra, förut felfria slingorna erhålles automatiskt signal på stationen enligt B , och förfares därvid i likhet med vad ovan sagts, dock med undantag att vid avbrott i alla slingor den sist brutna slingan icke kortslutes, utan systemet bibehålles i avbrottsställning, enligt B .

Felsökning på linjen.

Då fel skall sökas på en bruten slinga borttages kortslutningsproppen från slingans jack och systemet omställs i avbrottsställning (B).

Obs.! Vid samtidiga avbrott i flera slingor hållas under felsökning i en slinga de övriga brutna slingorna kortslutna på centralapparaten.

För begränsning av felet väljer felsökaren ett godtyckligt brandskåp på den slinga, som undersökes, avgiver anropssignal (se J : Telefonering) och underrättar sig per telefon om, vilken av telegrafapparaterna eller arbetsströmsampereometrarna, som upptager anropssignalen.

Om signalen upptages av exempelvis vänstra telegrafapparaten och A_1 markerar ström, visar detta, att felet är beläget till höger (enligt schema) om det skåp, vid vilket felsökaren befinner sig. Felsökaren fortsätter undersökningen i den riktning, vari felet ligger (till höger i det angivna exemplet) och upprepar provet från närmaste brandskåp o. s. v. tills anropssignalen inkommer å motsatta sidans telegrafapparat och arbetsströmsampereometer. På så vis begränsas felets

läge: felet befinner sig mellan de två skåp, vars signaler upptagas av olika arbetsström-ampereometrar och telegrafapparater. Slutligen undersöks linjesträckan mellan dessa skåp och felet avhjälps.

Då felet avhjälpts och linjen åter är

12. $SB +, LR$ -kontakt, S_1, S_2, B_1, S_3 -kontakt, — SB .

B_1 ringer ihållande tills avbrottsomkopplaren S_1 återställs i normalläge, varefter systemet överföres i viloläge enligt A, genom att signalautomaten S_3 återställs och L_2 släcks.

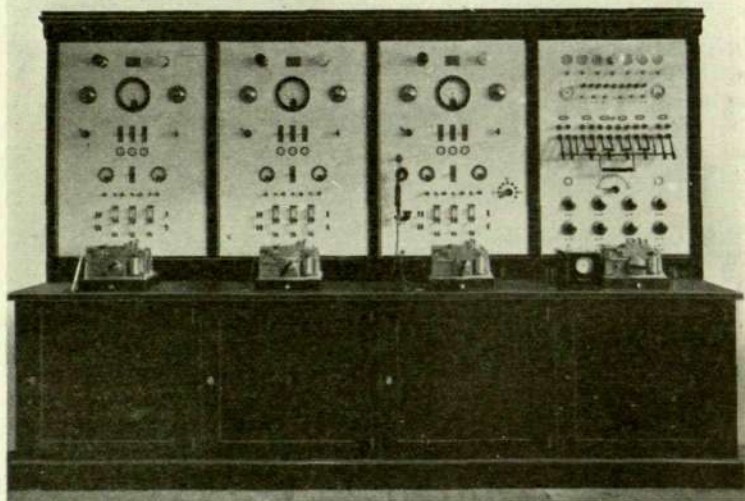

Fig. 11. Borås brandstation.

hel, erhålles automatiskt signal därom på stationen: M_1 och M_2 skriva ihållande, A_1 och A_2 visa ström (jfr kretsarna 6 och 7), S_3 omställs och B_2 ringer (krets 3). L_2 tändes. Återställningsmagneten i B_3 erhåller ström (krets 8) och vilströmmen återställs automatiskt (krets 9), varvid M_1 och M_2 sluta att skriva och B_2 upphör att ringa. Samtidigt slutas ström genom vilströmsklockan B_1 , varvid följande strömkrets bildas över kontakt i LR :

C. *Strömförlopp vid fast avledning eller vid glappkontakt på linjen.*

När systemet är i normalställning och avledning uppstår på linjen, börjar högra telegrafapparaten M_2 att skriva ihållande eller — vid glappkontakt — upprepade streck (krets 2 med jord på linjen). A_2 visar ström, B_2 ringer, L_4 tändes och S_3 omställs (krets 3). L_2 tändes. Vilströmmen brytes icke (ökar).

Systemet överföres i avledningsviloläge (även vid glappkontakt) genom att

fälla handtaget till avledningsomkopplaren S_2 nedåt till »Avledning» samt därefter återställa S_2 i normalställning. Härigenom brytes strömmen genom telegrafapparaten M_2 och dess överdragningsrelä R_2 , varvid M_2 stannar och B_2 slutar att ringa. Genom kontakt på S_2 tändes fellampan L_1 (se Fig. 17 h).

A visar 10 mA (se Fig. 17 g).

Vid alarm från ett brandskåp släpper LR sitt ankare vid första avbrott mellan kontaktfjädrarna i signalverket, varvid strömkrets 5 slutas och M_1 anslutes till vänstra linjebranschen. Samtidigt omställs S_3 och B_1 börjar ringa. L_2 tändes, och genom kontakt i S_3 anslutes M_2 till högra linjebranschen (se Fig. 17 i). Signalen registreras av en av telegrafapparaterna, medan den andra skriver ett långt streck (kretsarna 6 och 7).

Efter slutad signalering återställs vilströmmen automatiskt. M_2 fortsätter att skriva ett kontinuerligt streck och B_2 ringer tills S_3 återställs.

Felsökning.

För att på stationen undersöka, i vilken slinga avledning förefinnes, intrycks först den ena, så den andra av undersökningsknapparna t_1 , t_2 under det att amperemetern A_1 och A_2 iakttages. Intrycket t_1 och A_1 visar ström, är felet åt vänster, dvs. i den första slingan. Visar däremot A_1 ingen ström är felet i någon slinga åt höger. I detta fall intrycks t_2 osv.

Vid felsökning i en slinga med avledning begränsas felets läge på samma sätt, som vid avbrott, nämligen genom att iakttaga, vilken telegrafapparat och arbetsströmampereometer det är, som upptager anropssignaler från skåpet.

Då felet är avhjälpt, erhålles ingen signal på stationen. Undersökning sker

genom att S_2 återföres i normalställning. Erhålles härvid ingen avledningssignal, är detta tecken till att avledningen är borta. I så fall bibehålles S_2 i normalställning.

D. Strömförlopp vid avledning vänster och avbrott höger.

Om systemet är i normalställning och avbrott uppstår samtidigt med avledning på så sätt, att avledningen kommer att ligga till vänster om avbrottsstället, brytes vilströmskretsen, 1, LR släpper sitt ankare, B_1 börjar att ringa, S_3 omställs (krets 5) och L_2 tändes. Genom jordförbindningen på linjen slutas ström över M_1 (jfr krets 7). M_1 skriver ett långt streck och B_2 ringer, A_1 markerar ström, A_2 visar noll. L_3 och L_4 tändas.

För att vid avledning vänster och avbrott höger återföra systemet i viloläge, fällas bägge felomkopplarna S_1 och S_2 handtag nedåt, då L_3 och L_4 slockna. Härvid omkopplas vilströmsbatteriets minuspol från högra linjebranschen till jord. Genom kontakter på S_1 och S_2 slutas ström till fellampan L_1 .

Efter omställningen återställs vilströmmen, automatiskt eller för hand, över den del av linjen, som ligger på vänstra linjebranschen mellan stationen och avledningsstället:

15. jord på stationen, S_1 , S_2 , — CB +, A , R , LR -lindning och kontakt, S_3 , f_1 , J_1 , f_4 , vänster linjedel, jord på linjen.

S_3 återställs för hand, varvid L_2 slocknar (se Fig. 17 k).

Linjedelen mellan stationen och avbrottsstället (högra branschen) är på centralapparaten ansluten till den högra telegrafapparaten M_2 och står utan vilström (se Fig. 17 j).

Vid alarmsignal från avledningssidan

Fig. 12. Fredriksbergs brandstation, Köpenhamn.

brytes vilströmmen, och linjen omkopplas till den vänstra telegrafapparaten M_1 . L_2 tändes och B_1 ringer. Signalen mottages av vänstra telegrafapparaten och repeteras av B_2 . A_1 markerar ström.

Efter signal återställes vilströmmen automatiskt eller för hand. S_3 återställes för hand.

Vid alarm från avbrottsidan mottages signalen av högra telegrafapparaten M_2 . L_2 tändes. B_2 uppberar signalen. A_2 markerar ström. Vilströmmen brytes icke.

Efter signal återställes S_2 för hand, varvid L_2 släckes.

Felsökning.

För att vid avledning vänster och avbrott höger på stationen undersöka, i vilken slinga avledning förefinnes, instryckes undersökningsknappen t_1 , varunder A observeras. Visar A ström är avledningen på slinga I. Återgår där emot A till noll är avledningen i någon

slinga åt höger. I dylikt fall intryckes knappen t_2 , osv.

Avbrottet sökes genom att insätta en av propparna P i kortslutningsjackarna J och observera amperemetern A_2 , vilken visar ström, då den brutna slingan kortslutes.

Vid begränsning av fel på linjen förefares på samma sätt som vid avbrott eller avledning. Telefonsignaler från brandskåp, belägna på linjedelen till vänster om felen, upptagas av A_1 och vänstra telegrafapparaten; signaler från brandskåp, belägna till höger om felen, inkomma på A_2 och högra telegrafapparaten. Från brandskåp, belägna å linjedelen mellan felen, erhålles ingen telefonsignal på stationen.

Då felen blivit avhjälpta, markera A_1 och A_2 ström, M_1 och M_2 skriva kontinuerliga streck och L_2 tändes. Felomkopplarna S_1 och S_2 ställas i normal ställning, och systemet återställles till viloläge enligt A.

E. Strömförlopp vid avledning höger och avbrott vänster.

Om, då systemet är i normalställning, samtidigt uppträder avledning höger och avbrott vänster, brytes vilströmmen och höger telegrafapparat M_2 skriver ett långt streck. B_1 och B_2 ringa. L_2 , L_3 och L_4 tändas. A_2 visar ström.

För att vid avledning höger och avbrott vänster, överföra systemet i viloläge, fällas felomkopplarnas S_1 och S_2 handtag nedåt, då L_3 och L_4 slockna och L_5 tändes. Linjeomkopplarens S_4 handtag föres nedåt, då L_5 slocknar. Här efter återställles vilströmmen över en del av linjen (höger linjebransch mellan stationen och avledningsstället):

14. jord på stationen, S_1 , S_2 , — CB +, LR-lindning och kontakt S_4 , f_2 , J_3 f_0 ,

höger linjebransch, jord på linjen.

L_2 släckes för hand (se Fig. 17 l, m).

Vid alarmsignal från avledningssidan (höger linjebransch) brytes vilströmmen, och signal går in på vänstra telegrafapparaten M_1 .

Signal från avbrottsidan (vänster linjebransch) går in på högra telegrafapparaten M_2 .

Felsökning.

Felsökning och begränsning av fel utföres i likhet med föregående. Härvid är dock att märka, att genom linjeomkopplarens S_4 omläggning ha linjebranscherna omkopplats, så att signal från vänstra linjedelen (avbrottsidan) går in på högra telegrafapparaten och A_2 samt signal från högra linjedelen (avledningssidan) på vänstra telegrafapparaten och A_1 .

Anmärkning. Då avbrott och avledning uppstå i olika slingor kortslutes den brutna slingan på centralapparaten, och systemet överföres i avledningsviloläge enligt C (se Fig. 17, l, m). Vanligen uppstår dock avledning samtidigt med avbrott på ett och samma ställe, då den ena änden förblir isolerad medan den andra faller ned och slutes till jord. I dylika fall får den felaktiga slingan icke kortslutas på stationen, utan system skall ställas i viloläge enligt D eller E.

F. Strömförlopp vid kortslutning på linjen.

Vid kortslutning av en linjedel erhålles ingen signal därom på stationen med undantag av att vilströmmen eventuellt ökar. Felet observeras vid brandskåpsprovning eller vid alarmering, då signal avgives från brandskåp på kortsluten linjedel. Härvid brytes icke vil-

strömmen och signal går in på högra telegrafapparaten (jfr strömkrets 2).

Signaler från icke kortsluten linjedel går in normalt (strömkretsar 6 och 7).

Man kan endast vid brandskåpsprovning observera, om linjen åter blivit fri från kortslutning.

ten jordledning och ligger på linjedelen utan vilström, ingår icke till stationen. Vid avbrott i en slinga kunna signaler mottagas från brandskåp med bruten jordledning belägna i de felfria slingorna, om slingan med avbrott blivit kortsluten på centralapparaten och vil-

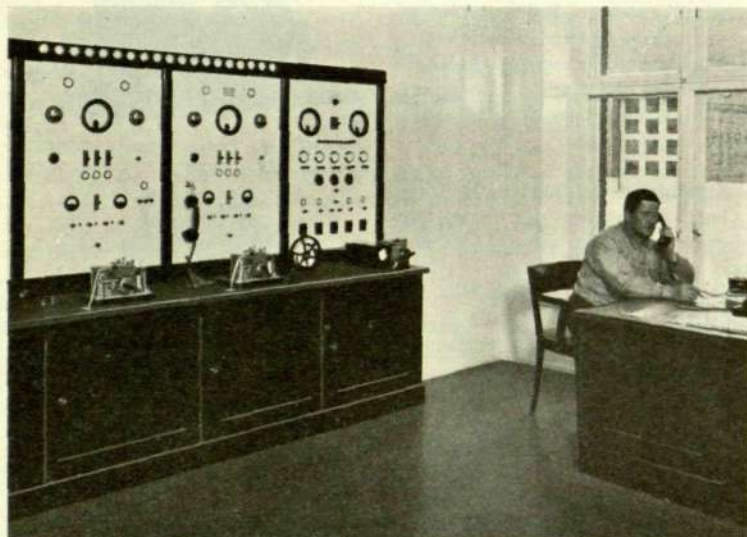

Fig. 13. Berghälls brandstation, Helsingfors

G. Strömförlopp vid avbrott i brandskåps jordledning.

Vid avbrott i brandskåps jordledning erhålles ingen automatisk signal på stationen.

Signal från ett brandskåp med bruten jordledning ingår till stationen som vanligt, ifall linjen eller den del av linjen, på vilket brandskåpet befinner sig, är under vilström (jfr helt metallisk strömkrets 6 och 7 utan jord i brandskåpet).

Signaler från brandskåp, som har bru-

strömmen genom de övriga slingorna återställd.

Felet i jordledningen observeras vid provning av brandskåp på så sätt, att under tiden som signalen pågår någon av jordprovningssknapparna t intryckes, varvid, om skåpets jordledning är hel, den ena av telegrafapparaterna stannar, under det den andra apparaten fortfar att upptaga signal (kretsar 6 och 7). Stanna däremot bägge telegrafapparaterna, är jordledningen bruten.

H. *Två signaler avgivna samtidigt.*

Avgivas från två skåp alarmsignaler samtidigt upptages den ena signalen på vänstra och den andra på högra telegrafapparaten utan störande inverkan på varandra. Givna signaler från flera skåp samtidigt, gäller som regel, att de bägge yttersta alarmerande skåpens signaler ingå helt till stationen, då däremot mellanliggande skåps signaler endast inkomma delvis eller helt förstummas. Under alla förhållanden störas ej de signaler, som ingå till stationen, av dessa mellanliggande skåps signaler.

I. *Kortslutning av slinga på stationen.*

Om två eller flera fel uppstå samtidigt på linjen, kan alarmeringen icke mottagas ifrån de brandskåp, som ligga mellan felställena. I så fall kan man hjälpa sig fram genom att på stationen kortsluta en av slingorna, medelst en av de lösa propparna *P*, som därvid insättes i motsvarande kortslutningsjack *J*, varvid den kortslutna slingan överkopplas direkt till vänstra telegrafapparaten. Vid signal från brandskåp på kortslutna slinga slutes genom jordkontakt i skåpet strömkrets *11*, och *M*₁ skriver signal. Kortslutes den slinga, som har avledning, skall vänster telegrafapparat skriva och morseklockan ringa ihållande. Självklart är, att endast den slinga kan kortslutas, som ej har avledning (se Fig. 17 I, m).

J. *Telefonering.*

Anropssignal från brandskåpen avgives genom att långsamt trycka in den i skåpet befintliga telefonsignalknappen. Vanligen intryckes knappen tre gånger.

På centralapparaten upptages anropssignal från ett brandskåp på liknande sätt som vid alarmsignal.

Efter anropssignalens mottagande återställes systemet i viloläge, varefter samtal föres.

Pågående telefonsamtal förhindra på intet sätt mottagande av alarmsignaler.

Fig. 14. Alarminduktor TI 361.

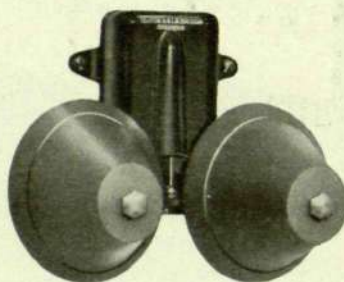

Fig. 15. Alarmklocka RA 171.

Alarmering av brandmanskap.

Systemet medger inkoppling direkt i brandskåpslingorna av växelströmsklockor med lågt motstånd för alarmering av icke kasernerat brandmanskap.

Centralapparaten kompletteras i så fall med en alarminduktor samt med nödvändiga omkopplare för anslutning av slingorna till induktorn (se schema, Fig. 8, slinga III).

För att möjliggöra alarmering även vid bruten slinga användes säkerhetskoppling, vilken består däri, att induktortorlindningens mittpunkt anslutes till

jord på stationen samt ute på slingan mellan linjen och jord inkopplas en retardationsrulle i serie med en kondensator. Inkopplingspunkten på linjen väljes så att de i slingan inkopplade klockorna delas i två lika stora grupper. Vid alarmering på brutna slinga ringa i så fall hälften utav alla de i slingan inkopplade klockorna.

Vid större anläggningar, där brandstation med fast brandmanskap finnes, kompletteras utvändig centralapparaten med en laddnings- och kontrolltavla. Denna är bl. a. försedd med strömbrytare för anslutning av erforderliga ackumulatorbatterier till laddningsanordningen samt för inkoppling av reservbatterier. Genom ett på instrumenttavlan befintligt mätinstrument kan linjemotståndet och isolationsmotståndet på ledningsnätet bestämmas. Strömbrytare för olika grupper av alarmklockor samt för alarmbelysningen finnes även. Medelst en gemensam omkopplare kan

man vid alarm uppringa samtliga alarmklockor och tända nattbelysningen. På tavlan finnes sekundur, vilket startas vid stationsalarmering och vilket genom en kontaktanordning står i förbindelse med den brandvagn, som skall utrycka. Sekunduret stoppar automatiskt och angiver utryckningstiden, när den första vagnen kör ut från stationen.

Instrumenttavlan kan för övrigt förses med anordningar för tändning av ljustablå i vagnhallen m. m.

I det fall att automatisk alarmering önskas kombinerar centralapparaten med en automatisk alarmkopplare, TH 886, vilken vid inkommande alarmsignal, även automatiskt inkopplar stationsalarmen. Härigenom gör man sig i mindre grad beroende av den tjänstgörande telegrafvaktens påpasslighet och giver honom tillfälle att oberoende av alarmeringen sköta de ytterligare uppgifter, som åligger honom vid alarm.

Fig. 16. Automatisk alarmkopplare. TH 886.

Anbud och upplysningar
tillhandahållas genom

i Sverige

Telefonaktiebolaget L. M. Ericsson
Döbelnsgatan 18, Stockholm

i Danmark

L. M. Ericsson Aktieselskab
Studivstræde 24, København K

i Norge

A/S Elektrisk Bureau
Postbox MJ 2215, Oslo

i Finland

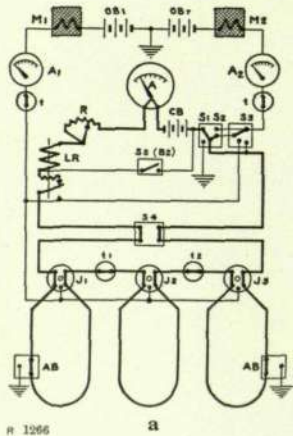
Aktiebolaget L. M. Ericsson i Finland
Jungfrustigen 1, Helsingfors

Ericssons brandsignalsystem

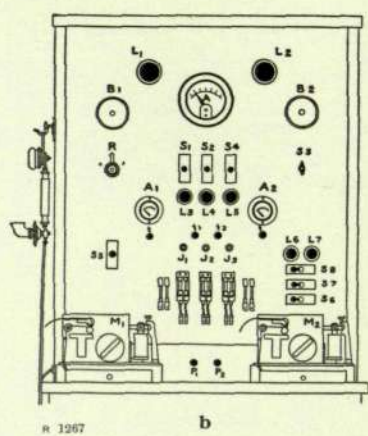
A. Normalställning,

Viloläge,

Omkopplarna i normal ställning, linjen under vilström.

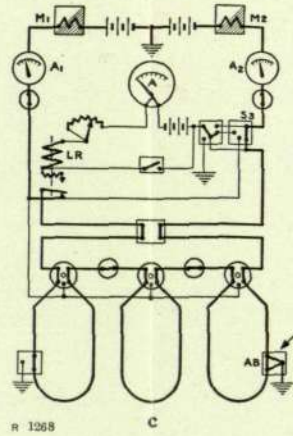
R 1266

R 1267

Larmsignal,

L_2 tändes, B_1 ringer, B_2 upprepar signal.

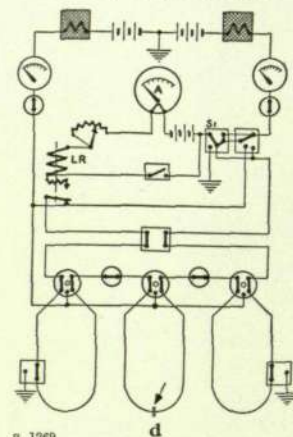
R 1268

B. Avbrott,

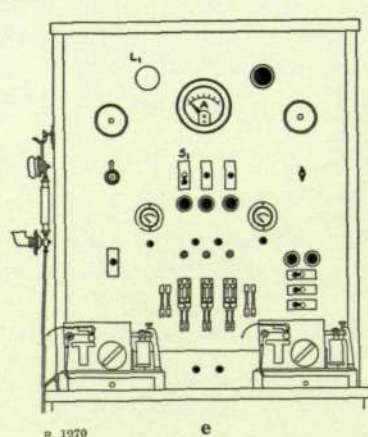
L_2 och L_3 tändas, B_1 ringer, A visar noll.

Viloläge,

S_1 omställd, L_1 lyser, ingen ström.

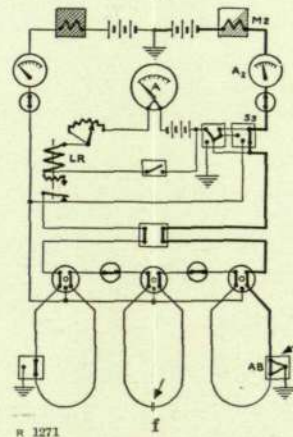
R 1269

R 1270

Larmsignal,

L_2 tändes, B_2 upprepar signal.

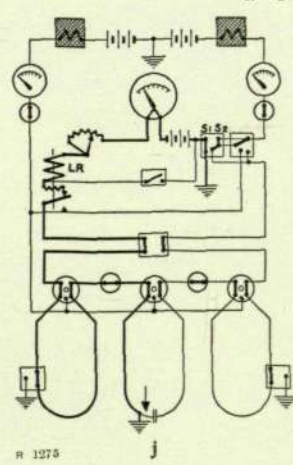
R 1271

D. Avbrott höger, avdelning vänster

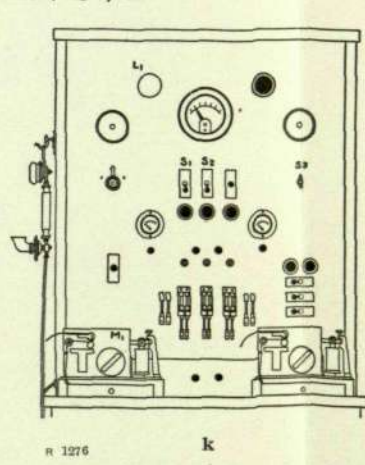
L_2 , L_3 och L_4 tändas, B_1 , B_2 ringa, A_1 visar ström, M_1 skriver.

Viloläge,

S_1 , S_2 omställda, L_1 lyser.

R 1275

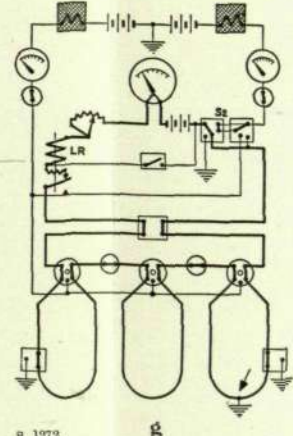
R 1276

C. Avledning,

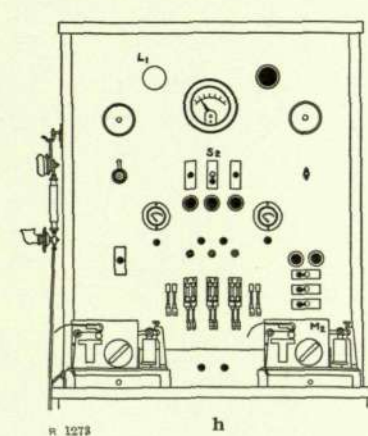
L_2 och L_4 tändas, B_2 ringer, A_2 visar ström, M_2 skriver.

Viloläge,

S_2 omställd, L_1 lyser, linjen under vilström.

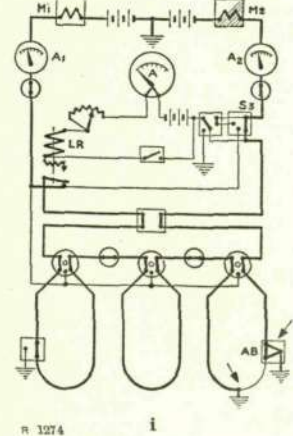
R 1272

R 1273

Larmsignal,

L_2 tändes, B_1 , B_2 ringa

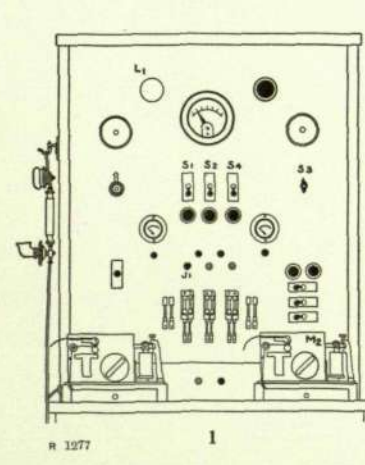
R 1274

E. Avbrott vänster, avledning höger

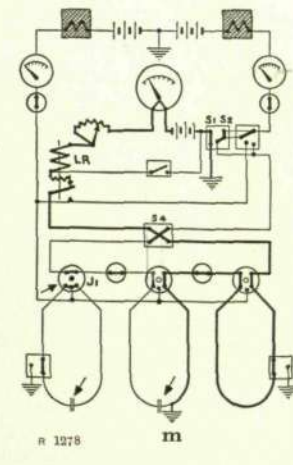
L_2 , L_3 , L_4 , o. L_5 tändas, B_1 , B_2 ringa, A_2 visar ström, M_2 skriver.

Viloläge,

S_1 , S_2 , S_4 omställda, L_1 lyser.

R 1277

R 1278

- M_1, M_2 telegrafapparater.
- A vilströmsampereometer.
- A_1, A_2 arbetsströmsampereometrar.
- LR linjerelä.
- L_1 regleringsmotstånd.
- L_2 fellampa, röd.
- L_3, L_4, L_5 linjefellampor.
- L_6, L_7 batterikontrollampor.
- B_1 vilströmklocka.
- B_2 morseklocka med återställningsanordning.
- S_1 avbrottsomkopplare.
- S_2 avledningsomkopplare.

- S_3 signalautomat.
- S_4 linjeomkopplare.
- S_5 återställningsomkopplare.
- $S_6=CB$ omkopplare.
- $S_7=OB$ omkopplare.
- $S_8=SB$ omkopplare.
- t jordprovningssknapp.
- t_1, t_2 undersökningsknapp.
- J_1, J_2 kortslutningsjackar.
- P_1, P_2 kortslutningsproppar.
- CB vilströmsbatteri.
- OBI, OBr arbetsströmsbatteri, vänstra och högra halvorna.
- AB brandskåp.

D, E. Larmsignal,

1. från avledningssidan: L_2 tändes, B_1 ringer, M_1 skriver signal, B_2 och A_1 upprepa signal.
2. från avbrottsidan: L_2 tändes, M_2 skriver signal, B_2 och A_2 upprepa signal.

Efter signalering återställes vilström antingen för hand (S_5 tryckes ned) eller automatiskt (B_2). Signalautomaten S_3 skall alltid vara återställd (för hand) och L_2 släckt då systemet är i vila. Slinga med avbrott, men utan avledning kortslutes som regel å centralapparaten (Fig. 19 l, m).

